

Частно средно училище „Дружба“ - София

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:
(Светла Стефанова)

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ 2024-2025 г.

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал.1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол No 11 от 09.09.2024 год и Заповед на Директора № 428/09.09.2024 год.

Въведение:

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално – икономическото развитие. Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на ЧСУ „Дружба“ за превенция на ранното напускане на образователната система:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващо образование;
- Закон за младежта;
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието, приета по време на XI-та сесия на Генералната конференция на ЮНЕСКО на 14.12.1960 г. Ратифицирана с указ No 508 на 17.11.1962 г.;
- Постановление No 100 от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст

Програмата акцентира върху:

1. Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.

I. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;
- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми.
- Възгледите, мнението и потребностите на подрастващите трябва да бъдат взети предвид при тяхното участие в образователната институция.
- Учениците следва да бъдат стимулирани в активно участие в образователния процес.
- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани според индивидуалните нужди и потребности на подрастващите, за да се създават възможности за тяхното социално включване.

II. ВИЗИЯ

Програмата за превенция на отпадане се основава на иновативно, гъвкаво и личностно-ориентирано обучение:

- Учениците да получат знания, умения и компетентности.
- Да се изградят като свободни и морални личности, способни да живеят и работят заедно, да общуват помежду си, да проявяват толерантност, да поемат отговорности в демократичното гражданско общество.
- Да развиват творческите си заложби и способности.
- Да изградят умения и навици за здравословен начин на живот.
- Училището да се утвърди като конкурентноспособен и привлекателен център за деца, подлежащи на задължително обучение.

Визията на ЧСУ „Дружба“ като училище, осигуряващо ефективна, качествена и достъпна подкрепа за деца и ученици, възможност за пълноценна и личностна реализация в училищния живот, се фокусира върху:

- Разнообразни дейности, насочени към удовлетворяване желанията и потребностите на подрастващите.
- Съчетаване на класно-урочни, проектно базирано обучение ,извънурочни и извънкласни форми на обучение и възпитание.
- Иновативно обучение за „ Изграждане на характер“ с акцент върху развитие на добродетели.
- Работа с деца с изявени дарби и таланти.
- Работа с деца с различна етническа принадлежност.
- Уютна и функционална образователна среда.

III. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

Отпадането от училище и/или преждевременното напускане на образователната система е институционален, социален, а също и педагогически проблем, чието преодоляване е обект на целенасочена училищна политика. Причините за това са комплексни. Корените на това явление трябва да се търсят от една страна в семейната среда, в мотивацията на учениците за учебен труд, в слабия стремеж за личностна реализация в училищна среда, а от друга страна и в педагогическата колегия. Има ученици с прояви по отношение на дисциплина и междуличностно общуване в училище, както и известен брой слаби оценки, което неминуемо ги поставя в групата на застрашени от отпадане.

1. Програмата представя:

- Определяне на рисковите групи ученици, застрашен от отпадане в ЧСУ „Дружба“ и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- Дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование:
- Използване на интерактивни методи на преподаване;
- Повишаване квалификацията на учителите;
- Превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ;

- Включване на учениците в извънкласни форми, проекти, клубове и целодневна организация на учебния процес;
- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

ЧСУ „Дружба“ дава възможност за организирането на извънкласни форми на обучение: участия в проекти по учебни предмети, клубове по футбол, математика, дебати и др.

- В училището се обучават деца и ученици от различен етнически произход.
- Целодневна организация на учебния процес се организира от екип от професионалисти и специалисти с доказани педагогически умения.
- В предходните 10 и повече години няма данни в училището за отпаднали ученици.
- Всяка учебна година в училището се разработва Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище и риск регистър към нея.

За ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици. Като рискови фактори, предшествващи отпадането, са идентифицирани:

1. Продължително отсъствие от училище.
2. Проблемна семейна среда.
3. Трудна адаптация към режима в училище.

През предходната учебната година в ЧСУ „ Дружба“ няма ученици, които попадат в дефинираните по-долу групи:

- преждевременно напуснали училище (съгласно Препоръка на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г.) – лица между 18 и 24 години, които напускат системата на образование и обучение след

завършване на основно или по-ниско образование и които не участват в никаква форма на образование или обучение;

- отпаднали от училище – ученици до 18-годишна възраст, отписани от училище преди завършване на последния гимназиален клас, ако същите не са записани в друго училище.

Нашите силни страни са :

- ✓ Много добра материална база;
- ✓ Квалифицирани учители;
- ✓ Иновация за изграждане на характер
- ✓ Интерактивни методи на обучение;
- ✓ Извънкласни дейности;
- ✓ Разнообразни клубове;
- ✓ Възможности за изява;
- ✓ Оказване на обща подкрепа;
- ✓ Създаване на приятелска среда.

Слаби страни:

- Относително голям брой извинени отсъствия на учениците. Извинените отсъствия са направени по следните причини:
 - ✓ здравословни, за които са представени съответните медицински документи;
 - ✓ семейни, удостоверени със заявление от родител/настойник;
 - ✓ най-много отсъствия имат ученици в гимназиален етап.

IV. Мерки

1. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Отг.: кл. ръководители, педагогически съветник

2. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

Отг.: кл. ръководители, учители, педагогически съветник

3. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

Отг.: ученически съвет

4. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

Отг.: кл. ръководители и родители

5. Разработване на механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отг.: зам.-директор УД, кл. р-ли

6. Работа в Механизма за посещаемо и безопасно училище.

Отг.: длъжностно лице

V. Дейности

Дейност 1. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Начален етап:

- Идентифициране на деца в риск от отпадане (кл. р-л, педагогически съветник);
- Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- Осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата;
- Интеркултурно обучение (родители + учители).

Прогимназиален етап и гимназиален етап

- Идентифициране на деца в риск от отпадане (кл. р-л, педагогически съветник);
- Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск);
- Гражданско образование с приоритет на здравно образование и професионално ориентиране;
- Ученическо самоуправление;
- Индивидуална работа с деца в риск (часовете за консултации);

Дейност 2. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

- Класните ръководители след проучване, изготвят индивидуална оценка за всеки ученик в риск. Резултатите от оценката на ситуацията на учениците под формата на доклад се предават на директора.

Срок: постоянен

Отг.: кл. ръководител

- Създаване на регистър за децата в риск в училището. Срок: постоянен

Отг.: кл. р-л, педагогически съветник

- Формиране на екипи според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище. (В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, на родителите, на учениците.)

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *трудности в ученето*

Отг.: кл.р-ли, учители, родители, ученици

- за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*

Отг.: кл.р-ли, педагогически съветник

- Идентифициране на причините/фактори, които оказват силно влияние върху отпадането от училище.

Образователните причини за отпадане от училище

- затрудненията при усвояване на учебния материал;
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище;
- наличие на конфликтни отношения със съученици.

Дейност 3. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

3.1. Преосмисляне и планиране на работата с родителите:

- Алтернативи на традиционната родителска среща;
- Възможност да признаем собствените си грешки и желанието за промяна;
- Умението да кажем, че имаме нужда от тяхната помощ;
- Родителите – партньори и хора с идеи;
- Разпределението на отговорности и ангажименти.

3.2. Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява:

- Включване на учениците в клубове и извънкласни дейности;
- Организиране на различни училищни инициативи;
- Организиране на различни дейности по иновацията “ Изграждане на характер” с активното участие на учениците;
- Участие в общински и областни състезания и олимпиади;
- Провеждане на консултации;
- Гарантирането на личната свобода и достойнството на децата;

- Възможност за участие в училищния живот като партньори;

3.3. Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

- Индивидуална работа от страна на учители, класни ръководители, педагогически съветник със застрашените от отпадане ученици;
- Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности;
- Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на училището;
- Активна работа с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот;
- Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището;
- Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- Популяризиране на добрите постижения на учениците на училищни празници и извънкласни мероприятия;
- Организиране на извънкласни дейности и клубове.
- Активна работа по иновацията за “Изграждане на характер”

Дейност 4. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на ученическо самоуправление.

В ЧСУ “Дружба” функционира ученически парламент, който се основава на принципа на самоуправлението.

Самоуправлението в училище:

- както в защита на правата и личността на ученика, така и за спазване на неговите задължения;

- за равноправно участие на ученици и учители при решаването на проблеми;
- за спазването на етиката между ученици и учители;
- се основава на прозрачност в работата на ученическия парламент.

Обект на дейността на ученическия парламент са:

- организиране и активизиране на живота на учениците в училище;
- познаване и спазване на правата и задълженията на учениците;
- реализиране на творчески проекти.
- опазване на училищното имущество.

Основни задачи са:

- С цялостната учебно-възпитателна работа да се съдейства за придобиване на интелектуални умения, социална култура и гражданска ангажираност, необходими за пълноценен живот на учениците в постоянно променящите се обществени отношения;
- Да се създадат предпоставки за личностна мотивация и ангажираност на учениците за съзнателно и активно участие в учебно-възпитателния процес, в училищните и извънучилищните дейности и мероприятия;
- Да се работи целенасочено за формиране у учениците на гражданско съзнание и социално поведение;
- Да се създадат подходящи условия и предпоставки за прилагане и развитие на различни форми на ученическо самоуправление и самоконтрол чрез училищния ученически съвет, ученическите съвети по класове и формираните във връзка с изпълнение на конкретни дейности комисии.

Мерки

- Организиране на базари;

- Изготвяне на презентации;
- Участие в мероприятията на училищно ниво, занимания по интереси, извънкласни дейности.

Дейност 5. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

- Работа с деца/ученици и семействата им преди възникване на проблеми и рискове;
- Индивидуална работа с всяко дете в риск да отпадне от училище;
- Запознаване на родителите с правилника на училището и възможностите, които то дава за обучение и възпитание на децата;
- Осигуряване на индивидуални часове за консултация за подпомагане на изоставащите деца;
- Специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане;
- Използване на целодневна форма на обучение;
- Развитие на разбирането на детето за постигане на по-голяма отговорност за собственото му поведение;
- Подкрепа на децата/учениците да направят информиран избор за своите постъпки и отношение към света;
- Развитие на умения за взаимопомощ и приемане на различията.

Дейност 6. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

- На ниво училище се извършва индивидуална работа с детето в риск;
- Ако независимо от предприетите от училището мерки, детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя *писмен*

доклад/уведомително писмо до АЗД за извършената работа с детето и неговото семейство;

- АЗД предприема необходимите мерки за закрила след проучване и изготвяне на план за действие.

Дейност 7. Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Цел: Настоящият механизъм е разработен с цел превенция на отсъствията на учениците.

Задача: Осъществяване на контрол за редовното и точното нанасяне/отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отговорници: класен ръководител, учители, зам.-директор УД

Дейности, разпределени, както следва:

1. Учител.

- В началото на учебния час отразява в дневника на класа номерата на закъснелите и отсъстващите ученици;
- Ефективно провеждане на консултации по учебни предмети и допълнителни занимания с деца и ученици;
- Своевременно информира класните ръководители за наличие на ученици с допуснати голям брой уважителни и неуважителни отсъствия по съответния учебен предмет.

2. Класен ръководител.

- Вписва стриктно броя извинени и неизвинени отсъствия на учениците в дневника на класа;
- При установяване на голям брой неизвинени отсъствия своевременно информира родителите за отсъствията и успеха на учениците;
- Ежемесечно подава справка за отсъствията на учениците;

- Изготвя доклад до директора на училището относно ученици, предложени за налагане на наказание съгласно ЗПУО.

3. Директор.

- Разглежда подадените доклади относно ученици, предложени за наказание;

- Следи за редовното вписване на отсъствията на учениците в дневника на класа;

- Извършва периодични проверки по време на учебен час относно съответствие между броя на отсъстващите ученици и броя на вписаните отсъствия в дневника на класа;

- Свиква заседание с цел изслушване на ученици, предложени за налагане на наказание;

- Писмено уведомява ДПС за предстоящи наказания на ученици;

- Извършва ежемесечен контрол върху изпълнението на задълженията на педагогическите екипи за непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на детето/ученика и отсъствията му.

Дейност 8. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- Идентифициране на отпаднали ученици;
- Мотивиране на отпадналите за продължаване на образованието чрез информационни кампании;
- Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.;
- Допълнителни занимания с децата и учениците, за които българският език не е майчин език;
- Прилагане на иновацията за “ Развитие на характер”
- Създаване на адаптивна приемна среда в училище.

- Въвеждане/реализиране на дейности за интеркултурно образование;
- Идентифициране на деца с изяви дарби, които да бъдат мотивирани да развиват своята дарба чрез допълнителни занимания;
- Стимулиране чрез материална подкрепа на талантливите деца.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

№ ПО РЕД	ДЕЙНОСТИ	ОТГОВОРНИК	СРОК
1.	Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците	кл. ръководители, педагогически съветник, учители, родители	Постоянен
2.	Идентифициране на деца в риск от отпадане	класен ръководител, педагогически съветник	Постоянен
3.	Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашени от отпадане ученици (в часовете за консултации)	учители, класни ръководители	Постоянен
4.	Провеждане на разговори и индивидуални консултации с ученици от педагогически съветник и класния ръководител	педагогически съветник, класни ръководители	Постоянен

5.	Екипна работа на учители по класове	учители	Постоянен
6.	Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици, коректно подаване в системата и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището	учители, ръководство	Постоянен (ежемесечно)
7.	Организиране участието на учениците в извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси	учители	Постоянен
8.	Своевременно информиране на родителите за отсъствията, успеха и поведението на учениците чрез електронния дневник	класни ръководители	Постоянен
9.	Засилване обучението по гражданско и здравно образование чрез беседи, срещи и интерактивни дейности	класни ръководители	Ежемесечно
10.	Своевременно уведомяване ДСП, отдел „Закрила на детето“, районна администрация за ученици, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия	класни ръководители, директор	Ежемесечно

11.	Провеждане на родителски срещи	директор, класни ръководители	По график
12.	Популяризиране на добрите постижения на учениците в сайта и ФБ страницата на училището	директор	По график
13.	Активизиране на ученическото самоуправление чрез включване на повече ученици в проекти на училището	педагогически съветник	Постоянен
14.	Активна работа по иновацията с цел развитие и изграждане на добродетели	класни ръководител, педагогически съветник, учители	Постоянен